

CROSCENA

KROŚNIĘSKA SCENA KULTURY

RCKP KROSNO Nr **124** wrzesień 2014

Dorota Jaworska

BABIE LATO

(wiersz do obrazu J. Chelmońskiego)

Trawy resztki –
niedojezoną zielen
stado krów
dojada
Resztkę ciepła
ziemia jeszcze trzyma
dla nóg bosych
pastuszki
A niebo szare
deszczu czekaniem
babie snuje
bajanie

I tylko dziecięcej
fantazji krosna
wytkać potrafią
z pasm białych
słoneczną chustę
na jesieni witanie

Na okładce: Akwarela Ewy Cisowskiej, str.2. 1 - Aleksandra Oczóś i 2 - Marta Stadler, wokalistki SP Swing w koncercie „Nie zapomnij”, 3. Finisaż wystawy malarstwa Leona J. Chrapki w RCKP, 4. Plenerowa wystawa fotografii pogranicza, 5. Wieczór z operą i operetką przygotowany wspólnie przez Krośnieńskie Towarzystwo Muzyczne i RCKP *fot. W. Turek*

W numerze:

3. Witryna RCKP

Wystawy
Dzieci, młodzież i dorośli...
Plenerowa wystawa fotografii
Gałązka z drzewa słońca

Anna Jakubik

Sztuka jest ryzykiem artysty

Paweł Wrona

Lampa naftowa zaświeci w...

VI edycja edukacji filmowej

Paweł Jermak

Polecamy

12. Rozmaitości

Wakacyjne kręcenie korbą

Wacław Turek

II Rocksession Festival

Paweł Fiejdasz

14. Przeczytane

19. Z pogranicza

Artystyczne rynki pogranicza

Wacław Turek

Marek Burdzy

I Międzynarodowy plener malarski...

J.M. Marhulik

Teatr „itd... na Bardejowskim Jarmarku

H. Wichniewicz

22. Z kart wspomnień

Witold Janiczek

23. Kolekcjonerstwo

Krosno, rok 1914 w grafice

F. Neumanna

Ze zbiorów Zbigniewa Więcka

24. Ludzie pióra

26. Podium

CDS

Warsztaty szklanego rzemiosła

Karolina Połomska

27. Muzeum Podkarpackie

Europejskie Dni Dziedzictwa 2014

Katarzyna Nowak

Losy Krosna i krośnian w latach...

Lukasz Kyc

29. Muzeum Rzemiosła

Wystawa malarstwa Niny Rostkowskiej

Ewa Mańkowska

Międzynarodowe Biennale Artystycznej...

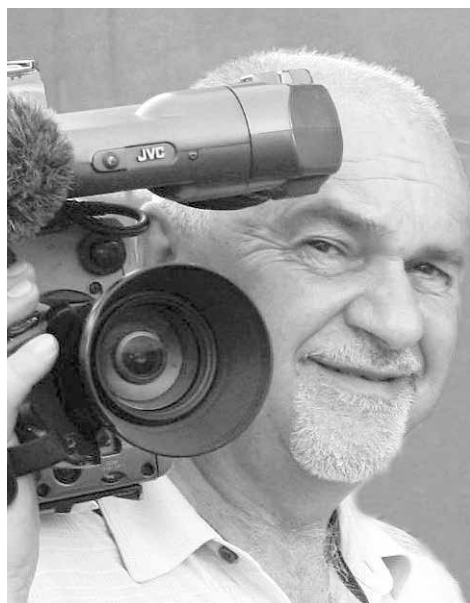
Iwona Jurczyk

31. KBP

Wystawa grafiki Judyty Kasprzyk

Joanna Łach

Konkursy

JAN GRUDYSZ (1948 - 2014)

25 sierpnia 2014 roku zmarł nagle Jan Grudysz, nasz wieloletni współpracownik i kolega. Pracował w domu kultury przy Kolejowej 1 od 1969 do 1997 roku z kilkuletnią przerwą. Najpierw jako instruktor ds. fotografii i filmu, a potem jako operator Telewizyjnego Studia Krosno. W Telewizji Rzeszów realizował zdjęcia do informacji, felietonów i reportaży przez ponad 20 lat. Był współzałożycielem Krośnieńkiego Towarzystwa Fotograficznego i aktywnym członkiem Fotoklubu RCKP. Brał udział w wystawach i plenerach fotograficznych w kraju i za granicą. Był osobą powszechnie znaną, lubianą za życzliwość i poczucie humoru. Odszedł zbyt szybko pozostawiając po sobie ogromną pustkę i żal.

*koleżanki i koledzy
z Regionalnego Centrum*

w y s t a w y

1- 19 września**Malarstwo Leona Chrapki**

Leon Józef Chrapko - artysta malarz, literat, urodził się w Zagórzku koło Sanoka.

Uczestnik ponad 30 wystaw malarstwa, zbiorowych i indywidualnych, w kraju i zagranicą, m.in. Niemcy, Słowacja, Ukraina, USA. Członek Związku Polskich Artystów Plastyków Polska Sztuka Użytkowa. Wydał arkuusz poetycki „Ta sama ziemia” oraz tomiki poezji „W poszukiwaniu Arkadii”, „Maluję inne łąki, lasy, światło”, „Białe notatki”, „Zofia i Dymitr”, „Przenikanie”, wybór poezji, wydanie okolicznościowe z okazji 50-lecia twórczości „Wędrowka”, prozę eseistyczną „Zapiski suchorzeckie wyd. I i II, powieści „Tętno” i „Konik drewniany”, zbiór opowiadań „Po drugiej stronie milczenia”.

4 - 28 września**Malarstwo Barbary Grzesik**

Barbara Grzesik ur. w 1985 roku, absolwentka Wydziału Artystycznego UMCS w Lublinie, na kierunku malarstwo sztalugowe. Wcześniej studiowała w PWSZ w Sanoku. Ukończyła PLSP w Krośnie w specjalizacji snycerstwo. Zajmuje się

malarstwem, rysunkiem, formami intermedialnymi, fotografią. Ma na koncie wystawę indywidualną w Iwoniczu Zdroju i wystawy zbiorowe w: Lublinie, Krakowie, Rzeszowie, Sanoku i Krośnie. Uczestniczka plenerów malarskich

i intermedialnych. Jej prace znajdują się w kolekcjach prywatnych w kraju i zagranicą. W swojej twórczości inspirowuje się „współczesną martwą naturą” na jaką

składają się sprzęty AGD i RTV, pejzażem i portretem. Prace są swoistą fuzją kolażu i malarstwa, charakteryzują się stonowaną gamą barwną.

4 - 28 września
„50 + 20”
Malarstwo Anny Muni

Anna Munia - sławistka, dziennikarka, malarka, od 1968 roku mieszka w Krośnie. Tworzy obrazy olejne i akwarele. Obecna wystawa jest siedemnastą indywidualną wystawą autorki, która prezentowała swoje prace „u siebie” i u sąsiadów z południa, gdzie często jeździ na plenery - do Rumunii, na Węgry, Słowację. Laureatka wyróżnień - za akwarelę „U Kasi w Diamante”, w ówczesnym WDK w Krośnie, potem za olejne „Cztery pory życia” i pierwszej nagrody za „Moje strachy”. Uczestnictwo w rze-

szowskich międzywojewódzkich konkursach akwarelowych im. M. Strońskiego „Ściana wschodnia” przyniosło wyróżnienia i pierwszą nagrodę za „Bieszczadzkie cerkwie”. W krośnień-

skim i Karpackim Biennale Sztuki wyróżniono jej „Kapliczkę odrzykońską” w akwareli, a w II Biennale nagrodzono olej „Alter ego”.

DZIECI, MŁODZIEŻ I DOROŚLI MOGĄ W RCKP SPĘDZAĆ WOLNY CZAS

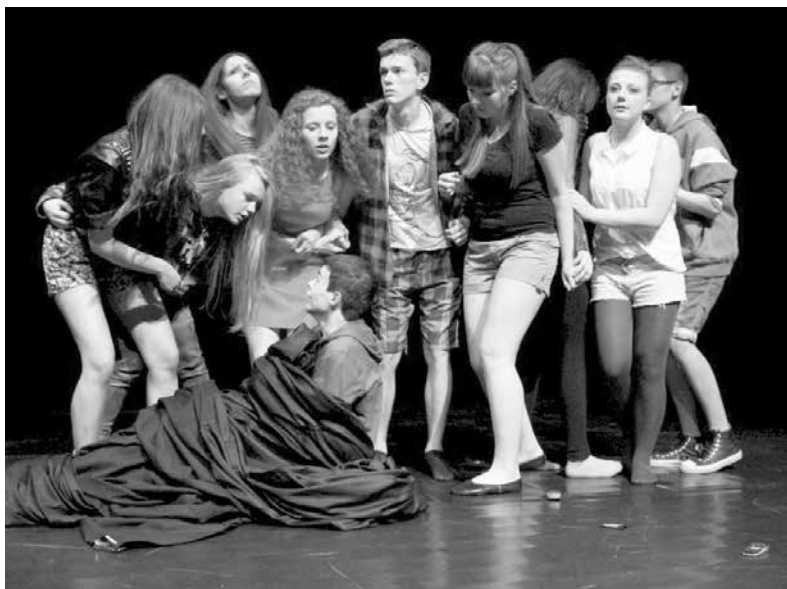
Niezwykle ważną częścią działalności Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie jest prowadzenie i inicjowanie amatorskiego ruchu artystycznego, który rozwijany jest w ramach systematycznej pracy w zespołach artystycznych oraz jednorazowych lub cyklicznych zadaniach. Zajęcia zespołowe mają na celu rozbudzać zainteresowania, zachęcać do wspólnego działania na rzecz społeczności lokalnej, pobudzać aktywność uczestników, a także kształtować cechy charakteru, postawy i osobowość. Pod

okiem instruktorów specjalistów wszyscy chętni rozwijają swoje zainteresowania i fascynacje poprzez czynny udział w zajęciach oraz samodzielną działalność twórczą.

Pierwsze kroki taneczne najmłodszy mogą stawiać w Dziecięco - Młodzieżowym Zespole Tanecznym „Kleks” kierowanym przez Dagmarę Krzanowską – Szelc i Paulinę Leśniak oraz w zaję-

ciach baletowych prowadzonych przez Monikę Wagę. Starsi tancerze mogą doskonalić swoje umiejętności w Zespole Tańca Współczesnego „Strecz” z choreografem Sabiną Wójcik – Grygolec na czele.

Pracuje Młodzieżowy Teatr „itd...” prowadzony przez Henryka Wichniewicza, który obchodził będzie w tym roku piętnastolecie działalności na krośnieńskiej scenie i **Radosna Rodzinna Akademia Teatralna** kierowana przez Kamilę Ziemiańską - Staniek.

fol. archiwum RCKP

Dużym zainteresowaniem cieszą się zajęcia plastyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych prowadzone przez Ninę Rostkowską w ramach **Otwartej Pracowni**. Bardzo interesującą propozycją jest **Pracownia Grafiki Tradycyjnej**, w której podstaw tej sztuki uczy Joanna Topolska – Uliasz.

Funkcjonuje **Studio Piosenki Swing**, w którym indywidualne i grupowe zajęcia wokalne dla dzieci i młodzieży organizuje Lucyna Durał.

Najmłodsze pociechy spotykają się w klubie „**Umialka**”, gdzie mogą spożytkować swoją energię bawiąc się w teatrzyk, śpiewając, tańcząc i malując.

Prowadzone są także zajęcia ruchowe dla pań (**Studio Ruchu**), a wszystkich miłośników słowa pisanego zaprasza w swoje progi **Biblioteka Repertuarowa**.

W RCKP funkcjonuje ponadto **Miejska Górnicza Orkiestra Dęta**, **Chór mieszany „Echo”** i **Kapela ludowa „Białobrzeżanie”**.

fol. archiwum RCKP

W pomieszczeniach RCKP spotykają się literaci, fotograficy, plastycy, miłośnicy kanarków i ptaków egzotycznych, numizmatycy, szachiści, a także seniorzy. W ramach cyklicznych zajęć i okazjonalnych spotkań wymieniają swoje doświadczenia, spędzają wspólnie wolny czas.

Więcej informacji pod nr tel. 13 4321898 i na stronie www.rckp.krosno.pl

PLENEROWA WYSTAWA FOTOGRAFII POGRANICZA

Wystawa była niecodzienną inicjatywą kulturalną, zorganizowaną w ramach działalności Fotoklubu Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie na czas trwania Karpackich Klimatów (22 - 24 sierpnia 2014). Niecodzienną, bo po raz pierwszy fotografie w dużych formatach rozwieszono były nie w galerii, a w przestrzeni miejskiej - przy ul. Piłsudskiego oraz na dziedzińcu Kościoła Farnego. Już w chwili montażu wy-

stawa wzbudziła spore zainteresowanie mieszkańców. Zaprezentowano na niej zdjęcia 40 twórców z Polski, Rumunii, Słowacji i Ukrainy, którzy uczestniczyli w Międzynarodowych Plenerach Fotograficznych. Fotoklub Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza zorganizował już trzynaste międzynarodowe plenerów fotograficznych.

opr. ab

GAŁĄZKA Z DRZEWA SŁOŃCA

- *Kim ty jesteś?* pytam drobnego chłopca – *ja jestem ptakiem, królem ptaków.* Błysk w oku malca nie pozwala wątpić, że on czuje się doskonale w tej roli. Biorę udział w doborze strojów, właściwie w ich powstawaniu, bo tu zwykle płótno ożywa. Dziewczynka potrzebuje sukni ślubnej. Jest wysoka z burzą loków, wokół pyzatej buzi. – *a ty? ty kim jesteś?* – *ja też jestem królem a potem zmarłą narzeczoną, która zmartwychwstanie.* Kostiumernia staje się miejscem niezwykłym, a pomysły wyskakują z gorących głów. Dzieci zapominają o realnym świecie, nie zważając na porady dorosłych, doskonale wiedzą czy ta właśnie złota peleryna przyda się czy nie. Wyobraźnia jest prawdziwym darem. Albo się ją ma albo nie. Używając wyobraźni można stworzyć niezwykle przestrzenie. Taką, z całą pewnością były warsztaty wielokulturowe dla dzieci „Gałązka z drzewa słońca” realizowane w Regionalnym Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie. Pomysł zrodził

się w głowie artystki, Joanny Sarneckiej (animator kultury, współtwórczyni grupy teatralnej „Opowieści z walizki”), która zachwyciwszy się bajkami romskimi, zaprosiła do współpracy grupę dzieci, w tym romskich. Plastiką nad przedsięwzięciem pełniła Maria Wysota (absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie). Młodzi artyści w wieku od 8 do 17 lat, przez dwa tygodnie sierpnia wymyślali świat magiczny, stworzyli pod okiem instruktorek rekwizyty i stroje oraz scenariusz spektaklu o jednookim Cyganie. Bardzo pouczająca jest myśl schowana w tej bajce. Pragnieniem Cygana było znalezienie czarodziejskiej gałązki z drzewa słońca, co nie mogło udać się ot tak po prostu. Lecz on czuł się szczęściarzem, wierzył we własne siły, czuł się wybranym losu – stracił bowiem tylko jedno oko, a przecież mógł stracić obydwa. Dzieci przystępowały do działania z wielkim zapałem, eksperyment polegał na wykorzystaniu jak największej dozy kre-

atywności młodych aktorów. W przedsięwzięciu wzięli udział także rodzice, Marta i Rajmund Siwakowie, przedstawiciele społeczności Romów. Spotkania warsztatowe i spektakl – który został zaprezentowany szerszej publiczności podczas imprezy plenerowej na zakończenie lata – stały się także miejscem dyskusji na temat współistnienia mniejszości romskiej w środowisku lokalnym. Rozmowy sprzyjały obalaniu stereotypów, przełamywaniu ograniczeń, a przede wszystkim nawiązywaniu przyjaźni.

- *Czy to prawdziwy fotograf?*- małeńka dziewczynka klaszcze i podskakuje - *tak najprawdziwszy* – odpowiadam i patrzę na uroczą istotkę, która cieszy się tak ogromnie w sytuacji absolutnie zwyczajnej jaką jest dokumentacja fotograficzna próby generalnej do spektaklu. I znów zwyczajność została zaczerwowana.

Projekt został dofinansowany ze Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Anna Jakubik

„SZTUKA JEST RYZYKIEM ARTYSTY” – NOCNE TEATRALIA STRACHY W KROŚNIE

Na festiwalowym zegarze wybiła siódemka, na deskach sceny Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza zagościły teatry z całej Polski i spoza jej granic. Nocne Teatralia Strachy z biegiem lat rozbudowały swą formułę, dopracowując ją starannie zostały idealną platformą spotkań dla szeroko pojętych sztuk alternatywnych.

Sceniczne prezentacje stały się formą spotkań, mobilizującą do wspólnej dyskusji o możliwościach aktu twórczego we współczesnych czasach. Razem z artystami staraliśmy się odpowiedzieć czym jest teraz sztuka - uciekając od encyklopedycznych formułek. Mentorem tegorocznej edycji został wybitny malarz, scenograf i reżyser Józef Szajna, a przyświecały nam jego słowa: „Sztuka jest ryzykiem artysty”.

Program kuśił bogactwem form teatralnych oraz historii zawartych w spektaklach. 5 i 6 września na krośnieńskiej scenie mieliśmy okazję zobaczyć Teatr Jednego Wiersza z Opola, Teatr Nikoli z Krakowa, Divadlo Kontra ze Słowacji, Teatr Ecce Homo z Kielc, Teatr Improwi-

zacji Afront z Warszawy oraz premierę spektaklu plenerowego opartego na technice Teatru Ognia „Poker Swing” w debiucie reżyserskim Dagmary Bogacz.

„Poker Swing” powstał w ramach projektu współfinansowanego przez Gminę Krosno „Teatr Ognia. Spektakl i warsztaty z teatralnych technik ogniowych”. Adeptci sztuki pod czujnym okiem aktorki Teatru s.tr.a.c.h. Dagmary Bogacz, opanowali sztukę kręcenia ognistymi poi, płonącymi wachlarzami, iskrownikami wypełnionymi wełną metalową, pochodniami i plucia ogniem. Zawiązali również nieformalną grupę „Kanciarze”. Dni spędzone na poznawaniu technik kuglarskich zaowocowały wyjątkowym przedstawieniem, które przeniosło nas do zadymionego klubu lat 30-tych XX wieku, gdzie piękne kobiety, zalotni mężczyźni, odrobina karcianej magii i pokera ludzkich relacji tworzą widowiskowe show, które nie nudzi, a rozgrzewa prawdziwymi płomieniami.

Podczas festiwalu odbyły się wykłady o teatrze alternatywnym oraz o aktywności artystycznej osób w wieku eme-

rytalnym. Wyświetliliśmy filmy prezentujące postać tegorocznego patrona festiwalu – Józefa Szajny. Kontynuacji doczekała się również akcja „Oczytani” w zupełnie nowej odsłonie – w RCKP powstał regał funkcjonujący cały rok, będący miejscem wymiany książek w ramach idei bookcrossing’u. Przestrzenie festiwalowe wypełniły ponownie wystawy fotograficzne, animacji teatralne, a także pokaz tanga argentyńskiego, czy koncert akordeonowego trio. Wspólnie z Klubokawiarnią Ferment, specjalnie dla festiwalowych gości przygotowaliśmy nieobecne jeszcze w Krośnie Silent Disco - wydarzenie taneczno-muzyczne realizowane w konwencji silent – bezgłośnie. Uczestnicy bawili się przy po-

mocy bezprzewodowych słuchawek na uszach, słuchając jednocześnie Dj’a grającego trzy różne ścieżki muzyczne, znakowane przez różne kolory diod.

Nocne Teatralia Strachy są miejscem szczególnym ze względu na ludzi, którzy corocznie na czas festiwalu wychodzą ze swych codziennych (życiowych) ról, przeistaczając się w teatromanów, wolontariuszy, widzów, organizatorów. To właśnie praca ponad czterdziestoosobowego sztabu miłośników teatru sprawia, że dajemy się wciągnąć w wir artystycznych uniesień.

Film „Roszada” w reżyserii Jakuba Sawickiego i produkcji Stowarzyszenia Teatr s.tr.a.c.h., którego premiera odbyła się podczas festiwalu, to wyraz zapału, energii i kreatywności organizatorów, wolontariuszy oraz innych osób współpracujących przy festiwalu teatralnym Nocne Teatralia Strachy. To opowieść o szczególnych dwóch nocach, jakie odbywają się co roku w Krośnie z inicjatywy Teatru s.tr.a.c.h. i Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza. To zaproszenie do dialogu ze sztuką, obcowania z tajemnicą i bliskiego kontaktu z różnymi światami, jaki umożliwiała teatr alternatywny. Film niedługo będzie dostępny w Internecie!

Trudno jest wyciągnąć jedną pointę, która podsumowała by tegoroczne Nocne Teatralia Strachy. Możemy zapewnić, że poziom artystyczny i atrakcyjność festiwalu będzie ewoluować. Ósma edycja festiwalu wyjdzie jeszcze bardziej do ludzi, bezpośrednio na ulice Krosna, prezentując spektakle w zakamarkach Rynku, w sali przy piecu hutniczym i nie tylko. Do zobaczenia za rok!

*Kierownik artystyczny festiwalu
Paweł Wrona*

Na zdjęciu Teatr Nikoli fot. K. Wrona

LAMPA NAFTOWA ZAŚWIECI W ŚWIĘTOCHŁOWICACH

Rozstrzygnięty został XV Ogólnopolski Konkurs Poetycki o „Lampę Ignacego Łukasiewicza” organizowany przez Regionalne Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie.

Jury w składzie: Marek Wawrzekiewicz – przewodniczący, poeta, dziennikarz, tłumacz, prezes ZG ZLP, Jan Tulik – poeta, eseista, krytyk literacki i Waclaw Turek – poeta, organizator konkursu po zapoznaniu się z 360 utworami nadesłanymi przez 120 autorów przyznało za zestaw wierszy: I nagrodę Bogdanowi Nowickiemu ze Świętochłowic, II nagrodę Mirosławowi Puszczykowskiemu z Mogilna, III nagrodę Wiktorii Szumiata z Będzina. Równorzędne wyróżnienia: Janowi Luszni z Krosna, Annie Piliżewskiej z Wieliczki oraz równorzędne wyróżnienia za tematykę regionalną nagrodzone drukiem w almanachu: Edwardowi Marszałkowi z Krościenka

Wyżnego i Mirosława Welzowi z Iwonicza Zdroju.

Uroczyste ogłoszenie wyników i wręczenie nagród odbędzie się podczas Jesiennej Biesiady Poetyckiej **24 września o godz. 17.00** w RCKP. W spotkaniu weźmie udział Marek Wawrzekiewicz, a w programie znajdzie się recital uczniów Prywatnej Szkoły Muzycznej PRO MUSICA Krośnie, promocja almanachu poetyckiego zatytułowanego „W kapliczkach słów” zawierającego wiersze członków Klubu Literackiego RCKP, poetów pogranicza oraz laureatów tegorocznego konkursu.

wl

VI EDYCJA EDUKACJI FILMOWEJ W ARTKINIE

Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej to autorski program stworzony i realizowany od kilkunastu lat przez Stowarzyszenie Nowe Horyzonty. Jest to

projekt umożliwiający dzieciom i młodzieży spotkanie z kinem – klasyką, jak i twórczością współczesną - pogłębienie wiedzy na temat sztuki filmowej, rozwijający wrażliwość i przygotowujący do samodzielnego i świadomego obcowania z kulturą. Poprzez Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej organizatorzy chcą zaznajomić i rozkochać młodych widzów w sztuce filmowej, uzupełniając jednocześnie ich szkolną edukację.

Program od lat cieszy się uznaniem publiczności w całej Polsce – uczniów i nauczycieli, gdyż łączy w sobie szczególne wartości merytoryczne z atrakcyjnością formy. Patronują mu: Minister Kultury

i Dziedzictwa Narodowego oraz Minister Edukacji Narodowej. Popierają go m.in. Andrzej Wajda, Krzysztof Zanussi, Jerzy Stuhr, Robert Gonera, Jan Jakub Kolski, Andrzej Maleszka. Program zyskał również aprobatę Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.

Oferta skierowana jest do wszystkich grup wiekowych: klasy I - III; IV-VI; gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalne. Każdy cykl obejmuje 7 spotkań w ciągu roku. Każda grupa przychodzi do kina raz w miesiącu. Spotkania składają się z prelekcji wygłoszonej przez zaproszo-

nego gościa lub prelekcji multimedialnych, projekcji filmu oraz dyskusji dla chętnych uczniów. Dla klas młodszych przewidziane są warsztaty artystyczne i konkursy.

Z myślą o dotychczasowych widzach zmieniona została dotychczasowa formuła projektu, projekcje będą się odbywać raz w miesiącu, od października 2014 do kwietnia do 2015.

Więcej informacji na stronach www.rckp.krosno.pl i www.nhef.pl

Paweł Jermak

25 września, 9.00 - 14.00

Dzień Otwarty Muzeum Podkarpackiego
Zwiedzanie wystaw stałych i czasowych,
Maraton z Mikołajkiem - czytanie przygód najsympatyczniejszego mieszkańca Francji, *Rdzeń Karpat* - prezentacje rzemiosł dawnych i zawodów regionalnych, pokazy i warsztaty dla młodzieży z udziałem stowarzyszenia „Beskid Zielony”

5 października, 18.00

„Enclave 4/7” - Teatr Dada von Bzdülów
Spektakl hiszpańskiego choreografa i reżysera Roberto Olivana

Tańczą: Adrian Bartczak, Sebastian Flegiel, Ilona Gumowska, Tatiana Kamieniecka, Piotr Stanek, Katarzyna Ustowska, Ula Zerek.

8 października, 19.00

Koncert Marka Piekarczyka
Polski wokalista i autor tekstów, od 1981 roku, z krótkimi przerwami związany z zespołem rockowym TSA

12 października

5-lecie działalności zespołu Iwo Dixie Jazz Band

Iwo Dixie Jazz Band wykonuje muzykę jazzową głównie typu dixieland. Tworzą go muzycy z dużym doświadczeniem estradowym. Zespół działa pod opieką GOK w Iwoniczu Zdroju.

15 października, 18.00

„Zagraj to, czyli 17 tańców o czymś”
Teatr Dada von Bzdülów
Tańczą: Katarzyna Chmielewska, Anna Steller, Leszek Bzdyl

16-18 października

11. *INNY* Festiwal Teatrów Młodzieżowych

Festiwal promuje przedstawienia autorskie odnoszące się do współczesnej rzeczywistości otaczającej młode pokolenie. Właśnie słowo inny zawarte w nazwie jest wyznacznikiem formuły teatralnej festiwalu.

19 października, 16.00

Towarzystwo Pana Brzechwy – Teatr Groteska w Krakowie
Brzechwa dla małych i dużych w reżyserii Jana Polewki

Wakacyjne kręcenie korbą

20 lipca w zabytkowym kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Haczowie odbyło się I Podkarpackie Spotkanie Lirników. Wydarzenie było częścią projektu związanego z obchodami Roku Oskara Kolberga pt. „Kolbergowo - stacja Haczów”. „Bolesna Matko, Królowa Haczowa - pieśń do Najświętszej Maryi Panny, Bolesnej Matki Boskiej w Haczowie łaskami wstawionej cudownymi, w rzeźbionej Pieta blisko 300 lat w kaplicy w ołtarzu się znajdującej” była uwieńczeniem I Podkarpackiego Spotkania Lirników w Haczowie. W gotyckim kościółku, w skupieniu i uwielbieniu dokonana się rekonstrukcja przepięknej pieśni. Powróciła w pamięci, zabrzmiała na nowo wersja melodyczna i tekstowa sprzed 100 lat, odnaleziona przez podkarpackiego Kolberga nieopodal Haczowa u Marii Kuźniar. To było niecodzienne wykonanie, w które zaangażowali się wszyscy bez wyjątku. Nie zabrakło oczywiście Stanisława Wyżykowskiego z Haczowa, znanego nie tylko z gry na lirach, ale też ich budowy. Wykonane przez niego unikalne instru-

menty, odtworzone z różnych zapisków i szkiców znajdują się u wielu kolekcjonerów oraz w muzeach różnych krajów. Wakacyjne kręcenie korbą jest nie tylko moją inicjatywą, - mówi Barbara Bator. Jestem współorganizatorką tego przedsięwzięcia: ... trudno ustalić kiedy to się zaczęło. W naszym domu, zespole i wśród przyjaciół korbą kręciliśmy od zawsze. Odkąd mój mąż Maciej dorwał się liry, dźwięk tego instrumentu jest wszechobecny w naszym życiu. Szybko okazało się że takich zakreconych jest więcej i to całkiem blisko. Zainicjowaliśmy więc spotkania z kręceniem korbą w tytule, które gromadziły i gromadzą coraz większą publiczność. Obecnie planujemy „Przedświąteczne wprawki kołędowe” czyli warsztaty kołęd tradycyjnych, tuż przed świętami, i zapraszamy na cały sezon kołędowania w styczniu. Wszystkie kołеды pochodzą z Podkarpacia oraz z zapisów Oskara Kolberga, może w Krośnie znajdują się zainteresowani takim wydarzeniem. Kontakt: www.voxangeli.pl

tekst i fot. Wacław Turek

II Rocksession Festival

Na zdjęciu Too Black Project

Początkiem września w krośnieńskim Barze Monika odbyła się druga edycja Rocksession Festival. Do finałowej rozgrywki przystąpiło pięć zespołów. Decyzją Jury złożonego z dziennikarza PR Rzeszów Jerzego Szlachty oraz podkarpackich muzyków - Roberta Lenerta i Bartłomieja Bykowskiego Grand Prix wraz ze szklaną statuetką wykonaną przez Glass Studio Habrat, zdobyła karkowska formacja **Too Black Project**.

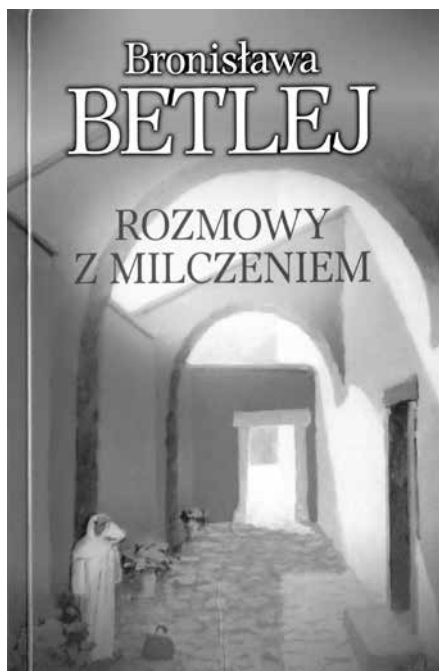
Nagroda publiczności przypadła zespołowi Working Class z Krosna. Wręczono również dwie nagrody specjalne - profesjonalną sesję fotograficzną otrzymał zespół Dr. Funk, a Chrzanówkę Krośnieńską Working Class.

Rocksession Festival powstał w 2012 roku z inicjatywy Marka Gonery i Pawła Fiejdasza. Założeniem imprezy są - możliwość zagrania koncertu przez

zespoły, które znajdują się na starcie muzycznej kariery, promocja talentów muzycznych i przede wszystkim solidne rockowe granie. W sezonie letnim w ogródku Baru Monika odbywają się koncerty zespołów, z których organizatorzy typują finalistów do wrześniowego finału.

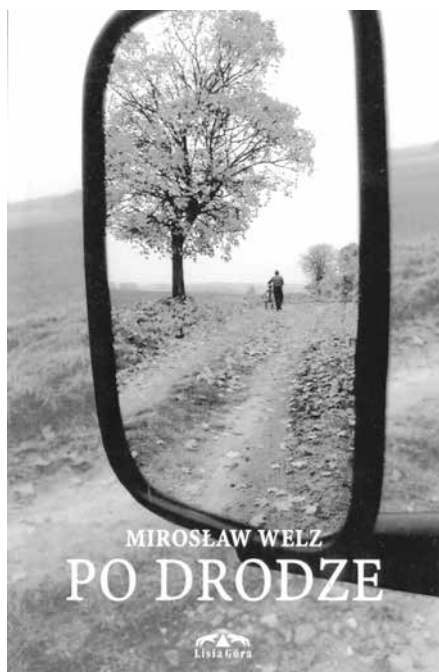
Jak wspomina, jeden z twórców Rocksession, Marek Gonera: *Nie chcemy robić festiwalu z zadaniem, najważniejsze dla nas jest spotkanie kapel rockowych i klimat. Zaczynamy bardzo skromnie, ale czy potrzeba czegoś więcej niż kawałek miejsca do prezentacji własnej twórczości przed publicznością? Myślę, że nie.* A zaraz potem dodaje: *W przyszłym roku na pewno spotkamy się, by znów posłuchać świetnej muzyki.*

Tekst i fot. Paweł Fiejdasz

Autorka, pomimo słusznego wieku, wciąż zaskakuje czytelnika swoimi pomysłami poetyckimi. Jej 51 zbiór poezji niesie nowe wyznania, wspomnienia, ukazuje bogactwo przeżyć i chęć trwania w pogodzie ducha. W jednym z wierszy pisze: *paletę rozpanoszyła jesień/to tylko marzenia/by być/by żyć/jeszcze!*. W poezji Bronisławy Betlej poznajemy wagę słów, od tych radosnych, pomagających na lekkie unoszenie się na fali życia po przynoszące wspomnienia o doznanym bólu i nieoczekiwanych sytuacjach. W wierszu „Uśmiech” znajdujemy wyraz jej myślenia: *Uśmiech jak wschód słońca – różowy i ciepły/bramą do serc smutnych...*

Jedlicze 2014

Mirosław Welz w tomie „Po drodze” celnie strzela słowem poetyckim. Już na pierwsze wejrzenie można zauważyć, że jego droga nie jest autostradą, ale wyboista droga polna, pełna kamieni i zakrętów (...). Droga Mirosława Welza, mimo że jest wyboista, to chce być – mimo wszystko – trwałą. Jak trwały jest kamień (...).

Mirosław Welz w tomie „Po drodze” jest oryginalny, ascetyczny i dojrzały w swych poetyckich przemyśleniach. Jego oszczędność w słowie sprawia, że wiersze te są jeszcze bardziej celne w swej wymowie. Czasem wręcz redukują się do aforyzmu. Polecam tę twórczość – pisze we wstępie Adam Ziemiannin.

Wydawnictwo Lisia Góra, Rzeszów 2014

LETNIE WIECZORY W RYNKU

fol. W.Turek

Festiwal Kultur Pogranicza
karpackie
klimaty
22 - 24 VIII 2014

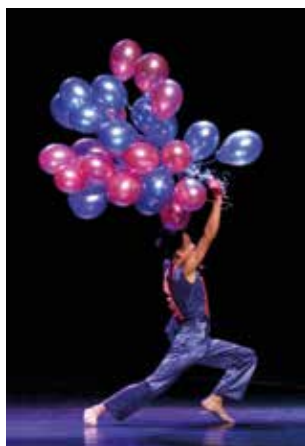
fot. P.Fiejdasz

TANIEC. TANIEC. TANIEC
ZESPÓŁ TAŃCA WSPÓŁCZESNEGO
STRECZ

fot. P. Matelowski

Artystyczne rynki pogranicza

Gmina Krosno, Biuro Wystaw Artystycznych i Regionalne Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie w dniach 20 - 24 sierpnia br. był organizatorami pleneru fotograficznego w ramach realizacji projektu pn. „Artystyczne rynki pogranicza – Bardejov i Krosno”. Uczestnicy mieli zapewniony bogaty program pleneru, organizację wystawy poplenerowej, wydanie katalogu i plakatu, udział w koncercie w RCKP oraz w wernisażu 8. Międzynarodowego Biennale Artystycznej Tkaniny Lnianej „Z krosna do Krosna”. Zobowiązaniem każdego z uczestników

pleneru było przekazanie Gminie Krosno po 5 fotografii powstałych na plenerze, wraz z prawami autorskimi umożliwiającymi ich publikację.

Uczestnicy spotkali się na wernisażu wystawy poplenerowej 12 września 2014 roku w BWA w Krośnie. Wystawa zdjęć uczestników polsko-słowackiego pleneru fotograficznego, w którym uczestniczyło po 12 twórców ze Słowacji i Polski była okazją do zaprezentowania własnego spojrzenia, podążania za światłem zaklętym migawką.

Tekst i fot. Waclaw Turek

Fotograficy u lirnika Stanisława Wyżykowskiego w Haczowie

fot. archiwum BWA

Plener artystyczny i związaną z nim wystawę poplenerową w ramach realizacji projektu pn. „Artystyczne rynki pogranicza – Bardejov i Krosno” zrealizowało Biuro Wystaw Artystycznych w Krośnie oraz Regionalne Centrum Kultur Pogranicza. Obie instytucje posiadają profesjonalną obsadę etatową jak też możliwości wystawiennicze konieczne do tego typu imprez.

Przygotowanie i przeprowadzenie pleneru artystycznego w dniach 17–21 września 2014 r., z udziałem 16 malarzy, w tym 6 ze Słowacji możliwe było w ramach unijnego projektu transgranicznego. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska

– Republika Słowacka 2007-2013 jest głównym i jedynym darczyńcą i sponsorem tej imprezy. Krośnieńskie BWA wraz z RCKP zapewniło realizację pleneru w Krośnie i w okolicach, umożliwiło uczestnikom pleneru malowanie w urokliwych krośnieńskich zakątkach, na Rynku Starego Miasta, w wybranych przez siebie miejscach. Ekspozycja wystawy poplenerowej w dniach od 2 do 31 października 2014 r. odbędzie się w siedzibie BWA przy ul. Kolejowej 1. Galeria Sztuki zapewnia odpowiednie wnętrza do właściwego i efektywnego wyeksponowania prac malarskich powstałych w czasie trwania pleneru.

Standardowymi czynnościami ze strony Galerii BWA jest promocja pleneru i wystawy w lokalnych mediach, przygotowanie i przeprowadzenie wernisażu, zaproszenie gości. Promocja działania artystycznego, przygotowanie części artystycznej oraz dystrybucja folderów do wystawy jak też zapewnienie udziału w wernisażu gości ze Słowacji i z Polski jest kolejnym działaniem ze strony Galerii, bez którego przebieg projektu byłby niepełny. Ponadto zapewnimy - zgodnie z planem imprezy - udział w wernisażu wystawy poplenerowej amatorskiego zespołu artystycznego pogranicza polsko – słowackiego nawiązującego do tradycji naszych regionów.

Marek Burdzy

I MIĘDZYNARODOWY PLENER MALARSKI BARDEJOVSKÁ PALETA 2014

Bardejów jako miasto ważne zarówno pod względem kulturowym jak i historycznym, które zostało niejednokrotnie docenione w Europie i na świecie tym razem postanowiło udostępnić swoje tereny dla artystów, aby ci dzięki swo-

jemu wyjątkowemu spojrzeniu na świat mogli oddać atmosferę i niezwykły koloryt tego królewskiego grodu. W plenerze w dniach 1-7 września br. udział wzięli artyści malarze z Polski, Słowacji, Ukrainy, a także krośnieńscy foto-

fol. archiwum

graficy: Stanisław Materniak i Waław Turek. Organizatorzy uznali, że fenomen fotografii jest godnym partnerem artystycznego kunsztu. Krośnięscy twórcy postanowili podarować miastu po trzy fotografie dużego formatu. Ten wspólny projekt kulturowy jest dowodem i zarazem potwierdzeniem wieloletnich dobrosąsiedzkich kontaktów, których wyznacznikiem jest motto: Granica nie rozdziela, ale łączy.

Według postanowień regulaminu pleneru autorzy podarowali po dwa dzieła miastu Bardejów. Krośnięscy twórcy postanowili podarować miastu po trzy fotografie dużego formatu. Ten wspólny projekt kulturowy jest dowodem i zarazem potwierdzeniem wieloletnich dobrosąsiedzkich kontaktów, których wyznacznikiem jest motto: Granica nie rozdziela, ale łączy.

J.M. Marhulik

TEATR „ITD...” NA HISTORYCZNYM BARDEJOWSKIM JARMARKU

W sierpniu teatr „i t d.” z Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie uczestniczył w barwnej przygodzie teatralnej na Słowacji. Wraz z grupą młodzieży z Hornosarisskiego Osvetowego Strediska w Bardejowie w ramach warsztatów teatralnych przygotowywali plenerowy spektakl osnuty na opowieściach i legendach o Bardejowie. Najatrakcyjniejszą częścią warsztatów wywołującą wiele emocji były ćwiczenia we władaniu białą bronią pod okiem instruktorów i mistrzów z Rycerskiej Grupy Rekonstrukcyjnej. Szczęk szabel i mieczy rozbrzmiewał przez kilka dni na bardejowskim bruku i scenie miej-

scowej Szkoły Muzycznej ku uciesze i zainteresowaniu gapiów. Uśmiech wywoływały teksty w języku słowackim interpretowane przez młodych aktorów z Krosna. Nie przeszkadzało to jednak we wzajemnej komunikacji słowacko - polskiej. Młodzież z obydwu miast skutecznie i szybko uczyła się zawłości fonetycznych i interpretacyjnych swoich języków. Było to już drugie artystyczno-integracyjne spotkanie obydwu grup. W lipcu 2014 roku „bardejowianie” uczestniczyli w projekcie Teatr na Bruku, efektem którego był spektakl plenerowy „Beskidzki Zbój” wystawiony na krośnięńskim rynku.

Spektakl zaprezentowany przed tłumnie zgromadzoną publicznością na bardejowskim rynku inaugurował „Historyczny Bardejowski Jarmark” którego

tradycja sięga XIV wieku. Specjalnym gościem inauguracji był prezydent Słowacji.

Tekst i fot. Henryk Wichniewicz

Z KART WSPOMIENIĘ

WITOLD JANICZEK – PÓŁ WIEKU NA SCENIE

Miły, uprzejmy i elegancki starszy pan. Wychował kilka pokoleń aktorów – amatorów, których jak sam mówił „zbiera” się z ulicy. Niestrudzony propagator teatru amatorskiego w woj. krośnieńskim. Urodził się w 1892 roku. Po studiach filologicznych we Lwowie związał się z tamtejszym Teatrem Kolejjarza. Był współzałożycielem Słowiańskiego Teatru o charakterze kabaretowym w Przemyślu. W 1918 r. po przeniesieniu się do Borysławia utworzył teatr, który działał przez 13 lat. W latach 1928-1930 gościnnie reżyserował sztuki w Teatrze Kolejjarza w Zagórzcu. W tym czasie utrzymywał kontakty z ówczesnymi poetami i pisarzami (m.in. z L. Staffem, K. Makuszyńskim) oraz z wieloma wybitnymi aktorami. W Krośnie wystąpił pierwszy raz w 1935 roku w „Warszawiance” Stanisława Wyspiańskiego. Po wojnie zaczął grać w krośnieńskim teatrze „Nafta” kierowanym przez Witolda Łackie-

W. Janiczek w karykaturze Stanisława Kochanka (Karykatury z teki Stanisława Kochanka Tadeusz Łopatkiewicz, SMZK Krosno 2011)

go. Był w tym czasie współorganizatorem i wykładowcą kursów i seminariów teatralnych dla reżyserów teatrów amatorskich. Od 1960 roku prowadził teatry szkolne przy LO w Krośnie oraz przy ZSZ w Miejscu Piastowym, a w latach 1936 – 1966 szkolne zespoły recytatorskie. Był współzałożycielem Teatru „Maska” oraz założycielem teatru poezji przy Urzędzie Miejskim w Krośnie.

Za zasługi dla rozwoju amatorskiego ruchu teatralnego wyróżniony został odznaką Zasłużony Działacz Kultury. Był honorowym członkiem Towarzystwa Kultury Teatralnej. Witold Janiczek zmarł 18 kwietnia 1981 roku w Krośnie.

*(Wybitni ludzie Podkarpacia, WBP Krosno 1988)
Opr. Wanda Pietrkiewicz*

KROSNO, ROK 1914 W GRAFICE FRITZA NEUMANNA

Węgierski szwadron Huzarów odpiera razem z niemieckim oddziałem roweryzistów atak trzech rosyjskich szwadronów.

Fritz Neumann (1881 – 1919) niemiecki malarz i grafik. Malował wyłącznie ba-

talistyczne sceny najczęściej z walk na terenie Galicji. Jego prace były reprodukcowane na pocztówkach.

Ze zbiorów Zbigniewa Więcka

*Eine ungarische Husarenkadetten wirft in Verbindung mit einer deutschen Radfahrerabteilung drei russische Kadetten bei Krosno über den Wlasiak zurück.
Nach einer Originalskizze von Fritz Neumann.*

Mirosław Welz ur.1966 r. w Krośnie; absolwent LO im. M. Kopernika. Ukończył studia na Wydziale Weterynaryjnym Akademii Rolniczej w Lublinie, jest doktorem nauk weterynaryjnych. Autor siedmiu tomików poezji: *Bieszczadzka rapsodia* (Krosno 2005), *Kapliczki i wiersze* (Lwów 2010), *Żyje się* (Warszawa 2012), *Idziemy Bieszczadem* (Krosno 2012), *Jeszcze* (Tuchów 2013), *Z Norwidem idę* (Rzeszów 2013), *Po drodze* (Rzeszów 2014). Wiersze poety zamieszczono w licznych antologiach. Publikował swoje utwory w prasie ogólnopolskiej i lokalnej. Jego twórczość była prezentowana na antenie Polskiego Radia i Telewizji. Píše również teksty piosenek. Mieszka w Iwoniczu Zdroju.

Wracam do prostych słów

Wracam do prostych słów
Jak chleb na stole
Woda którą przemynam twarz
Słońce za oknem świtu

Wracam do prostych słów
Bez melodii rytmu
Bo zatrzymują nieraz
Bicie mojego wiersza

Wracam do prostych słów
Przychodzą do mnie
Gdy milkną wkoło
Odgłosy wrzawy

Wracam do prostych słów
Na ścianie kartki
Rysuję nimi
Dotyk siedmiu zmysłów

Buki

Leśnym Ludziom

Coraz mniej we mnie miłości
Zwykłej człowieczej wiary
Nadziei garb troski rośnie
Ze złudzeń marzeń starych

Dlatego wracam do buków
Domu zielonej sieni
Modlitwy liścia posłuchać
Skosztować smaku ziemi

Wysoko podnieść ramiona
Dopóki sił wystarcza
Zeschle konary postrzącać
Żywicy w płuca nabrać

Dowiedzieć się choć raz jeszcze
Co dobre jest a co złe
Dopóki buki są w lesie
Dopóki las we mnie jest

Piszę do ciebie

Nie przywiązuj się do władzy
 Masz ją na chwilę jak hiena kość anty-
 lopy
 Pod leniwym spojrzeniem lwa

Nie przywiązuj się do tego kim jesteś
 Kimkolwiek jesteś
 Bóg jeden wie kim będziesz jutro
 Nie przywiązuj się do rzeczy
 Nie zatrzymasz ich
 Jak piasku i wody w dłoniach

Nie przywiązuj się do ludzi
 Tylko ich kochaj
 Sam wiesz dlaczego

Modlitwa po drodze

Panie daj chleba
 Na głód człowieka
 Na resztę drogi
 Daj dawać siebie
 Mroku się nie bać
 Zabierz egoizm

Daj siłę krokom
 Daj światło w oczach
 Bym nie zabłądził
 Ku wieczorowi
 Kiedy zawołasz
 Daj być gotowym

Kreska

Pamięci Tadeusza Różewicza

A kiedy zadrzało światło
 Na grubym szkle okularów
 Usiadła na chwilę mucha

To będzie początek wiersza
 Hieroglif jakiegoś znaku
 A może po prostu kreska

Która w bezruchu dnia czeka
 Na tego - *który odchodzi*
I ... który odejść nie może

Jego pies

Po jego śmierci
 Wrogowie odetchnęli
 Przyjaciół ogarnął smutek
 Bliskich rozpacz

Jeszcze jego pies
 Kładł się przy grobie
 Jak na łóżku obok
 Kiedy żył

Jeszcze przez jakiś czas
 Dzwonił telefon
 Milczał telewizor
 Przychodziły rachunki

Potem znów wszystko
 Było jak dawniej
 A jego pies zdechł
 Chyba ze starości

Tomasz Okoniewski zdobył główną nagrodę w kategorii portret w VI edycji Konkursu Fotograficznego Empiku 2014. Na uznanie jury zasłużyło zdjęcie zatytułowane „Szczerłość to moje drugie imię”. Udział w konkursie wzięło ponad 5600 osób, które zgłosiły blisko 14 800 zdjęć! Oceniało je jury w składzie: Paweł Duma, Maciej Zieliński i Krzysztof Basel, natomiast nagrody publiczności zostały wyłonione w głosowaniu internautów. Laureat jest członkiem Fotoklubu RCKP w Krośnie.

Bronisława Betlej, poetka z Jedlicza została laureatką nagrody indywidualnej za całokształt działalności, przyznanej przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w dziedzinie kultury 2014. Debiutowała w 1963 roku na łamach

prasy lokalnej i ogólnopolskiej. Ma swoim dorobku 51 pozycji książkowych. Wciąż aktywna twórczo, zainteresowana życiem kulturalnym regionu odbywa liczne

fol. W. Turek

spotkania autorskie, uczestniczy w biesiadach poetyckich. Jest członkiem Związku Literatów Polskich, Warszawskiego Klubu Pisarzy i Klubu Literackiego RCKP w Krośnie.

ab

CENTRUM DZIEDZICTWA SZKŁA

Warsztaty szklanego rzemiosła

W czasie wakacji Centrum Dziedzictwa Szkła wzbogaciło swoją szeroką ofertę warsztatową o zajęcia rzemieślnicze „Szkło (prze)tworzone”. Odbływały się one cyklicznie i cieszyły się ogromną

fol. archiwum CDS

popularnością zarówno wśród dzieci, jak i młodzieży.

W trakcie zajęć dzieci poznawały zagadnienia związane z tematyką ochrony środowiska, ekologii i recyklingu, uczestniczyły w atrakcyjnych zabawach, quizach i konkursach. Nauczyły się tworzyć własne, niepowtarzalne przedmioty, poprzez wykorzystanie starych opakowań szklanych, oraz innych materiałów przeznaczonych do wyrzucenia. Zajęcia miały na celu pobudzenie kreatywności i zdolności manualnych, oraz pokazanie jak w prosty i ciekawy sposób wyczarować coś z niczego. W związku z dużym zainteresowaniem zajęcia recyklingowe trafią do naszej stałej oferty.

W rozpoczynającym się roku szkolnym CDS zaprasza uczniów na zajęcia malo-

wania szklanych obrazków, piaskownia, w okresie świątecznym - malowania bombek choinkowych i ozdób wielkonočných, czy wspomniane warsztaty „Szkło (prze)tworzone.

Zaprasza również na warsztaty tworzenia szklanej biżuterii dające możliwość zrealizowania własnych pomysłów na

wisiory, kolczyki czy bransoletki, które bardzo często z braku odpowiednich materiałów, narzędzi czy warunków, pozostają w naszych głowach. Zajęcia odbywają się indywidualnie, po wcześniejszym ustaleniu terminu.

Karolina Polomska

MUZEUM PODKARPACIE

Europejskie Dni Dziedzictwa 2014

Tradycyjnie już we wrześniu, Podkarpacie włącza się w obchody Europejskich Dni Dziedzictwa, których tegoroczna edycja odbywa się pod hasłem „Dziedzictwo – źródło tożsamości”. Niewątpliwie są one wyjątkową okazją do poznania dorobku kulturowego naszego regionu. To wspaniały projekt społeczno-edukacyjny, łączący szereg różnorodnych przedsięwzięć, będących swoistą reprezentacją wieloaspektowości naszego dziedzictwa. W tym roku na Podkarpaciu do obchodów EDD włączył się: Skansen Archeologiczny Karpacka Troja w Trzciny – Oddział Muzeum Podkarpackiego w Krośnie.

20 i 21 września: *Bez epoki kamienia nie byłoby naszego istnienia* - czyli początki źródeł naszego dziedzictwa: rekonstrukcja obozowiska ludności neolitycznej, występy rekonstruktorów, pokazy archeologii eksperymentalnej, warsztaty: kamieniarski, obróbki krzemienia, obróbki bursztynu, wytwarzania narzędzi kamiennych i rogowych, pokazy technik polowania i łowiectwa, pokazy rozpalań ognia przy pomocy łuku ogniowego, przygotowywania i preparowania żywności, warsztaty garncarskie

Katarzyna Nowak

11 września - 30 listopada

LOSY KROSNA I KROŚNIAN W LATACH WIELKIEJ WOJNY 1914 -1918

W 100. rocznicę wybuchu I wojny światowej Muzeum Podkarpackie w Krośnie zaprasza na nową wystawę czasową, która ma na celu przypomnienie dramatycznych wydarzeń jakie rozegrały się podczas trwania wielkiej wojny – pierwszej której nadano miano totalnej.

Krosno, wchodzące w skład monarchii austro-węgierskiej, trzykrotnie znajdo-

wało się pod okupacją wojsk carskich. Pierwszy raz w rękach rosyjskich miasto znalazło się końcem września 1914 r. na niespełna 10 dni. Następnie od 24 listopada do 12 grudnia w gmachu sądu w Krośnie znajdował się sztab 8 armii rosyjskiej, a wojska carskie zostały wyparte z miasta po raz drugi 15 grudnia. Tego samego dnia Rosjanie przepuścili

atak artyleryjski na miasto, do którego wkraczała piechota austro-węgierska. W wyniku czterogodzinnego ostrzału zginęło kilkanaście osób, a kilkadziesiąt odniosło rany. Ponadto w znacznym stopniu ucierpiała zabudowa miejska.

W wyniku późniejszych niepowodzeń na froncie, armia austro-węgierska została zmuszona do wycofania się z wcześniej zajętych terenów. 29 grudnia 1914 r. do miasta powrócił sztab rosyjskiej 8. armii. Wówczas to rozpoczęła się najdłuższa, bo trwająca do maja 1915 r. okupacja rosyjska Krosna. Był to czas aresztowań i zsyłek wśród mieszkańców miasta, których poddano inwigilacji i kontroli. Represjami objęto w zdecydowanej większości działaczy patriotycznych i niepodległościowych skupionych w Powiatowym Komitecie Narodowym oraz Związku Strzeleckim. Aresztowano m.in. ks. Edwarda Janickiego, długo-

letniego wicemarszałka powiatu krośnieńskiego i pierwszego prezesa Powiatowego Komitetu Narodowego, wiceburmistrza Jędrzeja Krukierka, asesora Józefa Bergmana, czy lekarza miejskiego dr Adama Jasińskiego. Ludność miasta przeżywała ogromne problemy materialne: kłopoty z żywnością oraz materiałami opałowymi. Co więcej, w mieście utworzono szpital polowy, który już na początku 1915 r. był przepelniony, a rannych i chorych umieszczano w budynkach miejskich. Oprócz osób rannych, wielu żołnierzy cierpiało na choroby zakaźne, tj. cholera, tyfus i dyzenteria.

Na przełomie kwietnia i maja 1915 r. ruszyła wielka ofensywa połączonych wojsk austro-węgierskich i niemieckich. 6 maja dowództwo rosyjskie próbowało przeciwstawić się pod Krosnem tej ofensywie. Próby te nie powiodły się i już tego samego dnia do Krosna wkroczyli

żołnierze węgierscy i niemieccy. W wyniku ofensywy wojsk państw centralnych front przesunął się na odległość 350 km na wschód od Krosna i do końca wojny nie powrócił na tereny powiatu krośnieńskiego. Pomimo tego sytuacja materialna mieszkańców tylko w niewielkim stopniu uległa poprawie.

Działania wojenne w pobliżu miasta zakończyły się w maju 1915 r., jednak wielu jego mieszkańców walczyło na różnych frontach I wojny światowej aż do jej zakończenia.

Wystawa „Losy Krosna i krośnian w latach wielkiej wojny 1914-1918” podzielona została na dwie części. W pierwszej przypomniane zostaną dramatyczne losy miasta i jego mieszkańców w okresie I wojny, jak również okres ją poprzedzający, ze szczególnym uwzględnieniem działalności patriotycznej i niepodległościowej. Ta część ekspozycji zosta-

nie uzupełniona i okraszona zabytkami z przedstawianego okresu. Wśród nich zaprezentowane zostanie malarstwo portretowe, archiwalne fotografie i dokumenty, a także pamiątki po żołnierzach walczących na frontach wielkiej wojny. Dopełnieniem prezentacji będzie przedstawienie zbioru militariów w postaci broni palnej i białej używanej przez wszystkie strony konfliktu. W drugiej części, widz zostanie przeniesiony na front wojenny. Zrekonstruowany okop ma w bardzo dobitny sposób uzmysłowić trudy nie tylko walki, ale i codziennego życia, z jakimi codziennie musieli zmagać się żołnierze wysłani na linię frontu. Wystawa od strony poznawczej i emocjonalnej ma charakter uniwersalny i jest skierowana do widzów kilku pokoleń.

Lukasz Kyc

MUZEUM RZEMIOSŁA – Wieża Farna

21 sierpnia – 30 września

Trzy godziny do zastanowienia – malarstwo Niny Rostkowskiej

Pierwszy kontakt z jej obrazami, to moment przyjęcia lub odrzucenia abstrak-

cyjnej kompozycji z całą - zakodowaną kolorem, układem plam, niecierpliwością faktury - odczuwalną emocją. Tytuł może być komunikatem, reszta jest impulsem do rozwiązania autorskiej, a może własnej symboliki kropek, plam i linii tworzących niby-rzeczywiste, półrealne kształty. Małe w formacie kompozycje Niny Rostkowskiej – bez literatury – prowokują do tworzenia własnych opowieści. Czasami coś w zamiarze zgrzytnie, bywa, że zabłyśnie intensywnie - bez fajerwerków i fleszy – na szczęście! Pisanie o namalowanym świecie Niny jest może łatwiejsze niż

„uwieżenie” opowieści o nim w dwóch wymiarach płótna, ale *Trzy godziny do zastanowienia* - choć nie wieczność - daje tyle możliwych narracji...

Ewa Mańkowska

Nina Rostkowska ukończyła Instytut Wychowania Artystycznego na UMCS w Lublinie. Dyplom w pracowni prof. Mariana Stelmasika. Uprawia malarstwo

8. Międzynarodowe Biennale Artystycznej Tkaniny Lnianej „Z krosna do Krosna” 2014

Do konkursu odbywającego się w ramach tegorocznej edycji Biennale zgłoszono 113 prac wykonanych przez 84 artystów z 10 krajów: Japonia, Kanada, Kostaryka, Litwa, Łotwa, Niemcy, Polska, Słowacja, Turcja, Ukraina. Międzynarodowe Jury pod przewodnictwem prof. zw. dr hab. Ewy Marii Poradowskiej -Werszler – z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu oceniło ogólny poziom wystawy jako wysoki i wyrównany pod względem formalnym. Spo-

olejne, akrylowe, akwarelowe oraz grafikę i rysunek. Swoje prace prezentowała na kilkudziesięciu wystawach indywidualnych i zbiorowych. Uczestniczy w krajowych i międzynarodowych plenerach malarskich. Zajmuje się galeriami sztuki w RCKP w Krośnie, jednocześnie prowadzi tam działalność edukacyjno-plastyczną z młodzieżą i dorosłymi.

śród 24 artystów nominowanych Jury wyłoniło 10 laureatów.

Grand Prix 8. otrzymała Barbara Nachajska - Brożek za pracę: Majdan

3 równorzędne nagrody otrzymały:

Małgorzata Matuszewska, Polska za pracę: Przenikanie struktur

Mahoko Motoda, Japonia za pracę: Błękit

Hanna Wojdała - Markowska za pracę:

Biblioteka Mojego Taty - półki z książkami

6 wyróżnień:

Maria Teresa Chojnacka, Polska za pracę: Len - cykl splotowy

Havva Halaceli, Turcja za pracę: kieszonki

Natalia Lejkina, Ukraina za pracę: Chusta św. Weroniki

Magdalena Łata, Polska za pracę: Nieodczytana historia

Janusz Motylski, Polska za 2 prace: Bra-
ma 4 i Zapis 09

Marzena Ziejka, Polska za pracę: Historia bez końca i bez początku

3 nagrody przyznała także **Kapituła Fundacji AKAPI:**

dla Teodozji Bujnowskiej-Niedzielskiej, Małgorzaty Matuszewskiej i Macieja Mesznika.

Barbara Nachajska-Brożek, Majdan

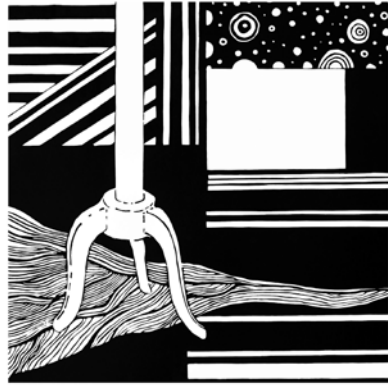
Iwona Jurczyk

KROŚNIEŃSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

10 września – 4 października Wystawa grafiki Judyty Kasprzyk

Judyta Kasprzyk urodziła się w 1990 r., mieszka w Komborni koło Krosna. Jest absolwentką Liceum Plastycznego im. Tadeusza Brzozowskiego w Krośnie. W 2010 r. z wyróżnieniem obroniła dyplom w pracowni wyrobów unikatowych, uzyskując tym samym tytuł plastyka. Dyplom licencjata Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, na kierunku Grafika, uzyskała w 2013 r. Obecnie kontynuuje studia drugiego stopnia na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, w Pracowni Grafiki Warsztatowej prof. Krzysztofa Skórczewskiego oraz Pracowni Projektowej II prof. UR Wiesława Grzegorzcyka. Zajmuje się tworzeniem identyfikacji wizualnych, plakatów, folderów, a także druków okolicznościowych. Maluje pejzaże, martwe natury oraz portrety.

Interesuje się też projektowaniem graficznym, grafiką warsztatową, ilustracją oraz rękodziełem. Swoją zawodową przyszłość chciałaby połączyć z grafiką projektową, związać się z reklamą, bądź rynkiem wydawniczym. Brała udział w kilkunastu wystawach indywidualnych i zbiorowych.

Joanna Łach

KONKURS FOTOGRAFICZNY „SENIOR W OBIEKTYWIE I ZA OBIEKTYWEM”

Konkurs odbywa się w dwóch kategoriach: Senior w obiektywie - obejmuje prace, których autorami mogą być osoby, które ukończyły 18 rok życia, a głównym tematem są osoby starsze, Senior za obiektywem – „Najważniejsze dla mnie jest/są...” obejmuje prace, których autorami są wyłącznie seniorzy, a głównym tematem są ludzie, zainteresowanie, pasje

lub inne tematy najważniejsze w życiu seniora. Regulamin i formularz zgłoszeniowy dostępny w załączniku i na stronie internetowej Organizatora www.fundacjadworekskorzowski.pl. Prace należy nadsyłać do **30 września 2014 r.** na adres Fundacja Dworek Skórzewski ul. Poznańska 6, 60-185 Skórzewo lub e-mail dworekskorzowski@gmail.com

XII OGÓLNOPOLSKI PRZEGLĄD AMATORSKIEJ TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ SENIORÓW – TERAZ MY.

Przeegląd powstał z myślą o animacji amatorskiego ruchu artystycznego seniorów i od lat służy wymianie ich do-

świadczeń oraz dokonań twórczych. Ma charakter otwarty dla grupy wiekowej 50+. Zgłaszać mogą się osoby indy-

widualne, grupy niezrzeszone oraz te zorganizowane przy instytucjach m.in. UTW i domy kultury. Kategorie: Piosenka, Taniec, Zespoły folklorystyczne, Teatr, Kabaret, Monodram, Recytacja, Instrumentaliści. Zgłoszenia przyjmowane będą do **17 października 2014 r.**

VI OGÓLNOPOLSKI KONKURS WOKALNY „OCALIĆ OD ZAPOMNIECIA”

W konkursie mogą brać udział soliści. Konkurs odbywa się w trzech kategoriach wiekowych do 10-13, 14-16, 17-20. W konkursie nie biorą udziału laureaci I miejsc i nagrody Grand Prix z ubiegłego roku. Zgłoszenia do konkursu przyjmowane będą w nieprzekraczalnym terminie **do 17 października 2014 r.** na podstawie czytelnie i kompletnie wypełnionej karty zgłoszenia na adres

pod adresem: Dom Kultury „Włochy”, ul. Bolesława Chrobrego 27, 02-479 Warszawa, z dopiskiem „TERAZ MY”. Prezentacje konkursowe w dniach 21-23 listopada 2014 r. Informacje na stronie www.dkwlochy.pl

Organizatora: Dom Kultury im. Witolda Gombrowicza w Ćmielowie ul. Rynek 50 27-440 Ćmielów, e-mail: ocalicodzapomnienia@op.pl, fax. 15 861 60 10 dodatkowe informacje pod nr tel. 15 861 21 08. W trakcie przesłuchań wykonawca prezentuje jedną polską piosenkę, której autor lub kompozytor lub wykonawca nie żyje.

V KONKURS PIOSENKI KABARETOWEJ IM. JEREMIEGO PRZYBORY - 2014

Konkurs polega na interpretacji trzech piosenek kabaretowych, w tym przynajmniej jednej piosenki z tekstem Jeremiego Przybory. Do konkursu mogą przystąpić wokaliści, aktorzy, studenci szkół teatralnych, filmowych i muzycznych, adepci teatrów państwowych i prywatnych oraz amatorzy. Warunkiem udziału w konkursie jest ukończenie 18 roku życia oraz wysłanie zgłosze-

nia na adres Organizatora: Staromiejski Dom Kultury, Rynek Starego Miasta 2, 00-272 Warszawa z dopiskiem „KONKURS IM. J.PRZYBORY” najpóźniej **do 15 listopada 2014**. Zgłoszenia należy nadsyłać wyłącznie pocztą tradycyjną. W razie wątpliwości kontakt na adres konkurs.piosenki@sdk.pl lub pod nr tel. 22 635 46 47

ZESPÓŁ REDAKCYJNY CROSCENY LAUREATEM NAGRODY PREZYDENTA MIASTA KROSNA PIOTRA PRZYTOCKIEGO ZA WYBITNE OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE KULTURY W 2012 ROKU.

CROSCENA LAUREATEM HONOROWEJ NAGRODY LITERACKIEJ „ZŁOTE PIÓRO” 2010 PRZYZNANEJ PRZEZ ODDZIAŁ ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH W RZESZOWIE ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ PROMOCJI KULTURY I LITERATURY.

CROSCENA

Krośnieńska Scena Kultury

Wydawca: Regionalne Centrum Kultur Pogranicza
38-400 Krosno, ul. Kolejowa 1,
tel. 13 432 18 98, 13 432 09 97
e-mail: crosцена@rckp.krosno.pl
www.rckp.krosno.pl

Redakcja: Anna Bryla, Waclaw Turek
Skład komputerowy: Krzysztof Zygarowicz
Druk: Hedom, Krosno, tel. 13 432 02 02
Nakład: 500 egz.

Crosцена w wersji internetowej dostępna na stronie

www.rckp.krosno.pl w zakładce Crosцена

ISSN 1731-0296

KROŚNIEŃSKA FUNDACJA IM. IGNACEGO PADEREWSKIEGO
REGIONALNE CENTRUM KULTUR POGRANICZA
ZAPRASZA I

XXI KROŚNIEŃSKA JESIEŃ MUZYCZNA 2014

OPERETKA

OD CZARDASZA DO KANKANA

Najpiękniejsze arie, duety i tańce z operetek „Wesoła Wdówka”,
„Księżniczka Czardasza” i „Wiedeńska Krew”

Teatr IWIA i Salonowa Orkiestra CAMERATA

14 września, 18.00, RCKP, ul. Kolejowa 1

bilet 30 zł, ulgowy 20 zł

KONCERT

JESIENNA IMPRESJA – WIECZÓR NIE TYLKO Z SONATĄ

Soliści: Elżbieta Karolak i Jarosław Thiel

21 września, 19.00, Kościół Farny miejsca nie numerowane

wstęp wolny

KONCERT

ROCK AND SWING WITH US

Zespół i Chór Armii Stanów Zjednoczonych
współorganizator Konsulat Generalny USA w Krakowie

22 września, 18.00, RCKP, ul. Kolejowa 1

węjtówkwi do odebrania w kasie RCKP, ilość miejsc ograniczona

KONCERT FUNDACJI PADEREWSKIEGO

LEKCJA MUZYKI

Soliści, zespoły i orkiestry krośniewskich szkół muzycznych

Prowadzenie Ewa Cisowska

27 września, 18.00, RCKP, ul. Kolejowa 1

bilety cegielki 5 zł, 10 zł lub 20 zł

KONCERT

SMYCZKI „NA WOJCIECHU”

Kwartet smyczkowy

28 września, 19.00, Kościół św. Wojciecha miejsca nie numerowane

wstęp wolny

REGITAL FORTEPIANOWY

DENIS ZHDANOV

3 października, 18.00, RCKP, ul. Kolejowa 1

bilet 25 zł, ulgowy 15 zł

Bilety, cegielki i węjtówkwi
Kasa RCKP, ul. Kolejowa 1
poniedziałek - piątek
10.00 - 13.00 i 14.30 - 17.30
sobota 10.00 - 14.00
tel. 13 432 18 39 w. 159

www.rckp.krosno.pl

- druk cyfrowy i offsetowy
- reklamowe i ozdobne torby papierowe
- gadzety reklamowe
- opakowania

DRUKARNIA
HEDOM

38-400 Krosno, ul. Kletówkwi 54a, tel./fax 13 432 02 02, 13 492 75 73
www.hedom.pl, e-mail: biuro@hedom.pl

GALERIA JEDNEGO ZDJĘCIA

Valentina Stan